

Innst. 221 S

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget fra Stortingets presidentskap

Dokument 8:22 S (2015–2016)

Innstilling fra Stortingets presidentskap om Representantforslag fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes om endring av Stortin- gets forretningsorden for å sikre åpenhet om representantenes økonomiske interesser

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber presidentskapet fremme forslag om endring av Stortingets forretningsorden for å innføre en ordning der representantenes selskapsinteresser (aksjer, andeler mv.) offentliggjøres i komiteenes innstillinger der dette er relevant for saken og uavhengig av interessenes økonomiske verdi.»

Forslagsstilleren viser til at det er avgjørende for folks tillit at Stortingets arbeid foregår i åpenhet og uten at den enkelte representants personlige økonomiske interesser har betydning. Videre påpeker forslagsstilleren at Stortingets register, som skal gi oversikt over representantenes økonomiske interesser og bindinger, har sine begrensninger, og at det er nødvendig med klare regler for å sikre rask informasjon om at en sak er behandlet av en representant som kan ha personlige økonomiske interesser i saken.

Presidentskapets merknader

Presidentskapet legger til grunn at åpenhet og transparens om representantenes tilknytning til organisasjoner og næringsliv er en viktig forutsetning

for å bevare og styrke folks tillit til Stortinget og representantene.

Presidentskapet viser til at stortingsrepresentantene ifølge Stortingets forretningsorden (FO) § 76 har plikt til å registrere verv og økonomiske interesser i et eget register på den måte og under de vilkår som er beskrevet i registerets reglement. Presidentskapet viser videre til at registeret er tilgjengelig for offentligheten på Stortingets nettside www.stortinget.no. Nettsidene opplyser også om hvilke representanter som sitter i de ulike komiteene, hvilken komité som behandler de aktuelle sakene, hvem som er saksordfører osv. Den som ønsker å finne ut hvilke selskapsinteresser de enkelte komitémedlemmene måtte ha, vil enkelt kunne gjøre dette ved hjelp av den informasjonen som allerede ligger på nettsidene.

Presidentskapet mener det kan synes som om representantforslaget bygger på den oppfatning at enhver aksjepost representantene eier, vil kunne være styrende for deres standpunkt i saker som er til behandling i Stortinget, og ikke faglig og politisk argumentasjon.

Presidentskapet viser til at FO § 31 trekker opp formelle rammer for komitéinnstillingers utforming og innhold. Innstillingene skal inneholde en faglig og politisk redegjørelse for saken, herunder ulike fraksjoners standpunkt og forslag til vedtak. En fortegnelse i innstillingen over aktuelle selskapsinteresser vil kunne medføre feil fokus og indikere at det først og fremst er disse interessene som er bestemmende for komitémedlemmenes standpunkter.

Presidentskapet mener for øvrig at det ville kunne oppstå et avgrensingsproblem dersom representantforslaget ble imøtekommet ved at det kan reises tvil om i hvilke innstillinger det «ville være relevant for saken» å opplyse om selskapsinteresser. Ville f.eks. slik informasjon være relevant i en ordi-

nær budsjettinnstilling, eller bare i slike saker som direkte måtte angå næringsinteresser? Hvilke interesser som ville være relevante å oppgi i en innstilling og hvilke som ville være avledete og derfor mindre relevante, kan også by på avgrensingsproblemer. Forslagsstilleren peker ikke på hvem som burde avgjøre slike spørsmål.

Presidentskapet vil også understreke at det er Stortinget som sådan som treffer vedtak i saker til behandling, ikke den enkelte komité. I den forberedende saksbehandlingen er det gjerne flere representanter enn dem som sitter i vedkommende komité som har innflytelse på beslutninger som fattes i saken. En oversikt i komitéinnstillingene som foreslått, kunne derfor gi grunnlag for en misoppfatning om hvem som faktisk har hatt innflytelse i, og står som ansvarlig for vedtak i den enkelte sak.

Etter presidentskapets oppfatning hører opplysninger om komitémedlemmenes selskapsinteresser hjemme i det økonomiske registeret og ikke i den enkelte innstilling.

Ifølge registerets reglement § 9 er det registreringsplikt for selskapsinteresser (aksjer, andeler mv.) som overskrider én prosent av selskapskapitalen eller grunnbeløpet i folketrygden (1 G), og som vedkommende representant selv eier enten direkte eller gjennom et annet selskap. Presidentskapet oppfatter ikke at forslagsstilleren tar til orde for å endre dette vilkåret. I representantforslaget foreslås det at alle selskapsinteresser uansett verdi skal offentliggjøres i komitéinnstillingene. Under enhver omstendighet mener presidentskapet at det ville være uheldig å ha ulike vilkår for registreringsplikt for selskapsinteresser i henholdsvis innstillinger og i det økonomiske registeret.

Selv om presidentskapet mener at selskapsinteresser ikke skal oppføres i komitéinnstillingene, har presidentskapet likevel vurdert om § 9 i det økonomiske registerets reglement burde endres, slik at alle selskapsinteresser, uavhengig av verdi, ville bli registreringspliktige.

Presidentskapet har kommet til at verdiskelen på én prosent av selskapskapitalen, eller 1 G, er i samsvar med formålsbestemmelsen i reglementet om at de økonomiske interessene som skal registreres, må være «av berettiget interesse for allmennheten». Flertallet bemerker for øvrig at Europarådets korrupsjonsforebyggende organ GRECO, som i 2014 vurderte Stortingets korrupsjonsforebyggende tiltak, ikke hadde merknader til det nevnte registreringsvilkåret i § 9 i reglementet.

Presidentskapets medlem, Line Henriette Hjemdal, mener alle selskapsinteresser, uavhengig av verdi, bør føres opp i det økonomiske registeret.

Presidentskapets tilråding

Presidentskapet har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:22 (2015–2016) – Representantforslag fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes om endring av Stortingets forretningsorden for å sikre åpenhet om representantenes økonomiske interesser – vedlegges protokollen.

Oslo, i Stortingets presidentskap, den 31. mars 2016

Olemic Thommessen

Marit Nybakk

Kenneth Svendsen

Svein Roald Hansen

Ingjerd Schou

Line Henriette Hjemdal